

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a Debrecenben a 2016. november 23. napján megtartott harmadfokú nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t :

A felfegyverkezve, csoportosan, a bűncselekmény elhárítására koránál fogva korlátozottan képes személy sérelmére elkövetett rablás büntette és más bűncselekmény miatt és társai ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2016. május 24. napján kihirdetett 18.Bf.135/2016/17.számú ítéletét helybenhagyja.

A vádlottak által a másodfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt a szabadságvesztések tartamába beszámítja.

A harmadfokú eljárásban 6.350 (hatezer-háromszázötven) forint III. r. vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

Indokolás:

Az ügyben elsőfokon ítélező Hajdúböszörményi Járásbíróság a 2015. december 23. napján kihirdetett 1.B.154/2015/53. számú ítéletével I. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett rablás büntette (a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény /a továbbiakban Btk./ 365. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b), c), d) pont) miatt 7 év szabadságvesztésre és 8 év közügyektől eltiltásra;

II. r. vádlottat társtettesként elkövetett rablás büntette (Btk. 365. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b), c), d) pont) miatt 7 év 6 hónap szabadságvesztésre és 8 év közügyektől eltiltásra; valamint

III. r. vádlottat társtettesként elkövetett rablás büntette (Btk. 365. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b), c), d) pont) miatt 8 év szabadságvesztésre és 9 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A szabadságvesztés büntetéseket mindhárom vádlott esetében fegyházban rendelte végrehajtani. Határozatában megállapította a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi időpontját, döntött a vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítása felől, a lefoglalt bűnjelek további sorsáról, érdemben elbírált a magánfélként fellépő sértett által bejelentett polgári jogi igényt, megállapítva annak illetékvonzatát, végül rendelkezett az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről is.

Az elsőfokú ítélet ellen egyrészt az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlottak terhére a kiszabott szabadságvesztések és mellékbüntetések súlyosítása érdekében, majd az írásban adott részletes indokolásban (elsőfokú iratok 55. sorszám) már a sértett által sajátjának tulajdonított fejsze bűnjellel kapcsolatos törvénysértő rendelkezés korrekcióját is szükségesnek tartotta. Másfelől a határozatot védelmi fellebbezések támadták, mivel azzal szemben I. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentés,

másodszorban enyhítés, II. r. és III. r. vádlottak, valamint védőik a büntetések enyhítése érdekében éltek jogorvoslattal.

A fellebbezési eljárásban tárgyalásra áttérő Debreceni Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2016. május 24. napján hozott 18.Bf.135/2016/17. számú ítéletével az elsőfokú bíróság határozatát megváltoztatva I. r., II. r. és III. r. vádlottakat bűnösnek mondta ki magánlaksértés büntetében is (Btk. 221. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), c), d) pont, (4) bekezdés), mely bűncselekményt az I. r. vádlott bűnsegédként, a II. r. és III. r. vádlottak társtettesként követtek el. A szabadságvesztések tartamát I. r. vádlott vonatkozásában 8 évre, II. r. terhelnél 8 év 6 hónapra, III. r. vádlott esetében 9 évre súlyosította, rögzítve, hogy büntetéseiket halmazati büntetesként tekinti kiszabottnak. Több, az eljárás során lefoglalt bűnjel esetében is módosította az elsőfokon hozott döntést, mint ahogyan helyesbítette az elbírált polgári jogi igény összege után számított illeték továbbá a bűnügyi költség összegét, nem utolsósorban a rablás elsőfokú ítélet rendelkező részében megjelölt törvényhelyét, mely szerint az helyesen a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b), c), g) pontjai. Egyebekben helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét.

A másodfokú határozat ellen, annak kihirdetésekor I. r. vádlott és védője felmentésre irányulóan, II. r. vádlott, valamint védője enyhítés végett éltek jogorvoslattal. III. r. terhelt a nyilatkozattételre fenntartott 3 napi határidőn belül indokai megjelölése nélkül, védője a kiszabott büntetés enyhítése érdekében élt fellebbezéssel (másodfokú iratok 18., 20. sorszámai). Az ügyész a fenntartott 3 napi határidőn belül tudomásul vette a határozatot.

Jogorvoslatát a harmadfokú eljárásban II. r. terhelt részletezte írásban (17. sorszám), abban már azt is sérelmezve, hogy állítása szerint a másodfokú ítélethozatal napján szembesült azzal, hogy az ügyészség új bűncselekménnyel egészítette ki a vádat, ezért nem tudott megfelelően felkészülni a védekezésre. Ezen túl vitatta a bíróságok ténymegállapításainak helyességét abban a tekintetben, hogy I. r. vádlott részt vett volna a bűncselekmény elkövetésében, mivel indokai szerint az I. r. vádlott személye kizárólag annyiban kötődik a bűncselekményhez, hogy a betörés napján a II. r. terhelt az ő kesztyűjét viselte. Végül megbánását hangoztatva bocsánatot kért a sértettől.

Megjegyzést érdemel, miszerint ugyan a védők egyike sem tett eleget a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban Be.) 367/A. § (4) bekezdésében előírt kötelezettségének, nevezetesen nem indokolták írásban fellebbezéseiket, ám e körülmény a jogorvoslatok felülbírálatára nem volt érdemi kihatással.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.242/2016/1-2-I. számú átiratában a védelmi perorvoslatokat alaptalannak tartotta. Az elsőfokon és másodfokon eljáró bíróságok által lefolytatott eljárást perrendszerűnek jellemezte, a járásbíróság részéről megállapította, s a törvényszéken csak kisebb körben kiegészített tényállást megalapozottnak, okszerű mérlegelésen alapulónak írta le, ezért a felmentést célzó jogorvoslatok nem vezethetnek eredményre. Egyetértett a vádlottak által elkövetett cselekmény jogi minősítésével, a másodfokon erre adott jogi indokolást helytállónak, a kialakult joggyakorlat szerintinek jelölte. A törvényszék helyesen értékelte a büntetőjog vonatkozó szabályait akkor, amikor a magánlaksértés vonatkozásában a sértettet kioktatta a magánindítvány előterjesztésének lehetőségére, majd a másodfokon elő is terjesztett magánindítványt joghatályosnak tekintette. Miután a terheltek büntetései nemét és mértékét szintén törvényesnek tartotta, az enyhítéseket megalapozó okok hiányában a fellebbezésekkel támadott másodfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A Debreceni Ítéltábla által a Be. 393. §-a alapján megtartott harmadfokú nyilvános ülésen I. r. vádlott védője mindenekelőtt a nyomozás során elvégzett szagazonosítás törvényességét vonta kétségbe, azt sérelmezve, hogy az adott eljárási cselekményről elmaradt a terhelt értesítése. Másfelől vitatta, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján ítéleti bizonyossággal kimondható, hogy I. r. vádlott a bűncselekmény elkövetésének helyszínén, az udvaron tartózkodott volna. Ugyanis még társai vallomásából is az következik, hogy I. r. vádlott - bár megegyezett velük abban, hogy szerepet vállalt a sértettnél elkövetendő betöréses lopásban, ám - az ingatlan kerítésénél meggondolta magát. Miután kétséget kizáróan nem bizonyított a rablás büntetének elkövetése, ezért arra tett indítványt, hogy az ítéltábla a másodfokú ítélet megváltoztatásával I. r. vádlott bűnösségét csoportosan elkövetett rablás büntette helyett lopás büntetének kísérletében állapítsa meg.

A II. r. vádlott védelmében eljáró védő enyhítést célzó fellebbezése irányát - a korábban előadott perbeszédeiben megfogalmazottak mentén - azzal indokolta, hogy álláspontja szerint az általa relevánsnak jelölt bizonyítékok alapján a rablás büntette tekintetében a csoportos elkövetés I. r. vádlott valós tudattartalmának ismeretében nem állapítható meg. Ő ugyanis kint tartózkodott, figyelői szerepkörében nem tudhatta, hogy a házban valójában mi történik. Emellett pedig vitatta a magánindítvány beszerzésének törvényességét is, álláspontja szerint a perrendi szabályoknak nem felelhet meg, hogy a nyomozóhatóság helyett a másodfokú bíróság csak évekkel később nyilatkoztatta a magánindítvány előterjesztése tárgyában a sértettet, következésképp a határidő eltelte okán a vádlottak büntetőjogi felelőssége ez utóbbi bűncselekmény elkövetésében nem is állapítható meg. Indokait azzal összegezte, hogy a bűncselekmények számának, tárgyi súlyának szűkülése, valamint a másodfokon kiszabott szabadságvesztés eltúlzott mértéke együttesen megalapozhatja a büntetés jelentős mérséklését II. r. vádlottal szemben.

III. r. vádlott védője mindenben fenntartotta a büntetés enyhítésére irányuló jogorvoslati kérelmét, melyet azzal indokolt, hogy álláspontja szerint az elsőfokú és másodfokú bíróságok nem értékelték kellő súllyal III. r. vádlott őszinte, feltáró jellegű és bűnösségre kiterjedő beismerő vallomásának tényét, a büntetőeljárás egészében megnyilvánuló megbánását. Mindezek valós nyomaték szerinti figyelembe vétele már elvezethet a büntetés mérsékléséhez.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészséget a nyilvános ülésen képviselő ügyész a másodfokú ítélettel kapcsolatos álláspontját az írásban kifejtettekkel azonosan adta elő, változatlan indokai mentén a törvényszék határozatának helybenhagyását indítványozva.

I. r. vádlott saját védelmében, az utolsó szó jogán továbbra is tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését, ezúttal is kizárólag azt ismerte el, hogy a kérdéses időben valóban elindult az utcán a II. r. és III. r. vádlottak társaságában.

II. r. vádlott ezzel szemben alapvetően megbánását hangoztatta, jelezve, hogy bocsánatot kíván kérni a sértettől, mivel III. r. vádlottal valóban elkövették a bűncselekményt.

III. r. vádlott ugyancsak megbánását fejezte ki a II. r. vádlottal megvalósított cselekménnyel összefüggésben, maga is a sértett megbocsátását kérve.

Az ítéltábla a másodfokú határozat ellen bejelentett fellebbezések tekintetében elsődlegesen azt rögzíti, hogy a Be. 386. § (1) bekezdése értelmében harmadfokú eljárásnak akkor lehet helye, ha a másodfokú bíróság ügydöntő határozatának eltérő rendelkezése a büntető anyagi jog szabályait sérti. Ez a feltétel a másodfellebbezés joghatályosságának, és nem az érdemi elbírálás alaposságának a kérdése, feltétele. A Be. 386. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a másodfokú bíróság ítélete ellen

fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz akkor is, ha a másodfokú bíróság olyan cselekmény miatt állapította meg a vádlott bűnösségét, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett.

Jelen ügyben a harmadfokú eljárás lehetőségét így az idézett jogszabályi feltétel lényegileg megteremtette, a perorvoslatok joghatályosnak tekinthetők, hiszen a másodfokú bíróság magánlaksértés büntetőjogi felelősségét, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett.

Miután a harmadfokú eljárás lefolytatásának lehetősége megnyílt, az ítélet tábla a Debreceni Törvényszék ítéletét az azt megelőző elsőfokú és másodfokú eljárással együtt a Be. 387. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben bírálta felül, függetlenül a fellebbezések okától és irányától. A revízió elvének szem előtt tartásával vizsgálta az eljárási szabályok megtartását, és vizsgálat tárgyává tette a másodfokú ítélet megalapozottságát is.

Ennek során megállapította, hogy a járásbíróság és a törvényszék nem vétett feltétlen vagy olyan súlyú relatív hibát, amely az érdemi felülbírálatot kizárná, és a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezésének lehetőségét felvetné.

I. r. vádlott védője által hivatkozottak okán szintén az eljárásjog revíziója körében szükséges utalni arra, hogy fenti törvényhely, tehát a Be. 387. § (1) bekezdése rendelkezései az elsőfokú és a másodfokú bírósági eljárás felülbírálatát tették lehetővé, így az nem terjedhetett ki a nyomozásra. Ezért a védelmi perbeszédben említett nyomozási cselekmény törvényességét támadó okfejtés - a szagazonosítás elvégzése körében - kizárólag annyiban érinthette a revízió tárgyát, hogy amennyiben valóban felmerült volna egyes bizonyítékok törvénysértő jellege, úgy azokat ki kellett volna zárni a bizonyítékok köréből. Ilyen, a Be. 78. § (4) bekezdésén alapuló intézkedésnek viszont nem mutatkozott alapos oka.

Az ügy irataiból ugyanis világosan kitűnik, hogy I. r. terhelttel szemben 2015. február 6. napján került sor a bűncselekmény megalapozott gyanújának közlésére (nyomozási irat 1533. oldal). Ezt megelőzően tanúként szerepelt az ügyben, így szagmintájának 2013. február 10-ei rögzítése is mint tanútól történt (1153. oldal), a kérdéses szagazonosítás elvégzésére pedig 2004. február 13. napján került sor (1297. oldal). Következésképp a nyomozóhatóságot nem terhelte a Be. 185. § (1) bekezdésén alapuló értesítési kötelezettség, mivel azt a törvény gyanúsított, védő, illetve sértett esetén írja elő egyes nyomozási cselekményeknél, a kérdéses időben az eljárás viszont még ismeretlen tettesek ellen folyt. Az ítélet tábla számára tehát az adott bizonyítékok törvényessége nem kérdőjeleződött meg.

Említést érdemel azonban, hogy a vádlotti kihallgatás menetére vonatkozó szabályokkal nem állt teljes összhangban az elsőfokú bíróság eljárása. A járásbíróság ugyanis a 2015. szeptember 17. napján megtartott tárgyaláson mindhárom vádlottat egymás jelenlétében, egységesen, egyszerre figyelmeztette a Be. 117. § (2) bekezdésének megfelelően a hallgatás jogára, valamint a további, törvényen alapuló kardinális terhelti jogaikra (32. számú elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal). A törvényt helyesen értelmező bírói gyakorlat szerint azonban minden egyes vádlott kihallgatása önálló eljárásjogi szakasz, mely már a személyazonosság megállapításával megkezdődik, mégpedig fő szabály szerint a még ki nem hallgatott vádlott-társak távollétében (Be. 288. §). Külön-külön, az adott kihallgatás menetében kell tehát a szükséges figyelmeztetéseket elvégezni, mint ahogyan az arra adott válaszok rögzítésének szintén külön van helye. Bár a terhelti jogokra történő figyelmeztetések a törvényszéken is egyszerre történtek meg (17. számú másodfokú tárgyalási

jegyzőkönyv 2. oldal), utóbbi azért bír kisebb jelentőséggel, mivel a másodfokú bizonyítás során érdemben nem került sor a kihallgatásukra, az a sértett írásbeli tanúvallomásának felolvasására terjedt ki.

Nem maradhat figyelmen kívül, hogy a bíróság abban szintén eltért a Büntetőeljárás Törvény szabályaitól, hogy a tanúk jogaira és az általuk teendő kötelezettségekre történő figyelmeztetések során bár figyelemmel volt a 2012. évi CCXXIII. törvény 100. §-ával 2013. július 1. napjától módosított Be. 85. § (3) bekezdésében foglaltakra, ám nem megfelelően idézte a törvényszakaszban megjelenő anyagi jogi háttérjogszabályra történő utalást. Tárgyalása során ugyanis arra figyelmeztette a tanúkat, hogy a Büntető Törvénykönyv a hamis tanúzás büntetőjogi következményei mellett a tanúvallomás jogosulatlan megtagadását is szabadságvesztéssel rendeli büntetni (48., 53. számú elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyvek), holott az valójában elzárással fenyegetett. A bíróság részéről alkalmazott formula így pontatlan volt, ami az ítélet szerinti azért tekinthető enyhe relatív szabálysértésnek, mivel az elsőfokú bíróság által adott figyelmeztetésekből kétségtelenül kitűnt, hogy amennyiben a tanú kihallgatásának nem mutatkozik akadálya, úgy vallomástételre köteles. A fentebb említett terhelti kihallgatás menete bár szintén nem volt mindenben a perrendnek megfelelő, de nem járt a személyi bizonyítás lényeges sérelmével, így nem volt kizárt egyik vallomás felhasználása sem.

II. r. terhelt írásban megfogalmazott észrevétele annyiban alaposnak mutatkozott a másodfokú bíróság eljárásával kapcsolatban, hogy a törvényszék valóban nem állapította meg ügydöntő határozata meghozatala előtt a cselekmény vádirati minősítésétől eltérő minősülésének lehetőségét (Be. 321. § (4) bekezdés), holott megelőzőleg nyilvánvalóan ennek tisztázása érdekében tett intézkedést Vitányi József magánindítványának beszerzésére, kifejezetten a magánlaksértés bűncselekménye vonatkozásában. Annak beérkezése után mindez már végképp adott lehetett (másodfokú iratok 11., 15. sorszám). De a védelem előkészítésének, a tárgyalás elnapolásának szükségessége érdekében akkor sem nyilatkoztatta meg az eljárás résztvevőit, amikor az ügyész vádbeszédében egyértelműen a vádlottak bűnösségének megállapítását indítványozta a további magánlaksértés büntetében is (17. számú másodfokú tárgyalási jegyzőkönyv).

Rámutat azonban az ítélet, hogy jelen ügyben a törvényesen emelt vád és az elsőfokú bíróság ítélete is tartalmazta azokat a tényeket a vádlottak cselekvősége körében, amelyek kimerítik a magánlaksértés bűncselekménye törvényi tényállási elemeit. E tekintetben másodfokon kizárólag a sértetti magánindítvány előterjesztésének ténye, s annak joghatályossága kapcsán került sor a tényállás kiegészítésére. Utóbbi azonban nem a bűncselekmény bizonyítása terén bírhatott jelentőséggel, hanem hogy a tényállás alapján eldönthető legyen, hogy a magánindítvány a Be. szabályainak megfelel-e, az joghatályos-e (Legf.Bír. Bfv.III.700/2007/6.).

A bírói gyakorlat szerint a törvényes vád követelményét nem sérti, ha a bíróság a vádtól eltérően állapítja meg a terhelt bűnösségét, amennyiben ennek ténybeli alapjai a vádban szerepelnek. A bíróság a tettazonosság keretei között valamely bűncselekmény elkövetését megállapíthatja, ha az erre vonatkozó tények a vádiratban fellelhetők (EBH2013. B.10.).

A bíróság számára a büntetőjogi felelősség kérdésében való érdemi vizsgálat ténybeli kereteit a vád rögzíti, és a vád törvényessége, illetve ennek hiánya önmagában a vád tartalma alapján vizsgálendő. Adott esetben indokolt előre bocsátani, hogy a bíróságot nem is kötik a tárgyalás esetleges elnapolása körében előterjesztett indítványok, hiszen azt a Be. 321. § (4) bekezdése, mint lehetőséget jelöli meg. Bár a másodfokú bíróság egyáltalán nem tett intézkedést e tárgyban, ez nem járhatott a terhelti és védői jogok lényeges csorbulásával, mert amennyiben a vád - és ezen keresztül

az elsőfokú ítélet tényállása - nem tartalmazta volna a magánlaksértés bűncselekménye tényállási elemeit, annak megállapítására törvényes vád hiányában egyébként sem lett volna lehetősége. Miután viszont a rablás büntettén kívül a magánlaksértés valamennyi szükséges elemét tartalmazta a vád, úgy a bíróságnak módjában állt a cselekményt eltérően minősíteni, hiszen a Be. 2. § (4) bekezdése értelmében nem volt kötve a vád szerinti minősítéshez.

Összegzésként tehát kimondható, hogy mind az elsőfokú, mind a másodfokú határozatot törvényes vád alapján eljárva hozták meg a bíróságok, s a törvényszék másodfokon eszközölt kiegészítései sem sértették a vádelvet. A vádlottak a velük szemben emelt törvényes vádban körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménnyel kapcsolatos álláspontjukat a vád alapos voltáról dönteni jogosult bíróságok előtt már előzőleg kifejthették, védekezéshez való jogukat gyakorolhatták, mint ahogy gyakorolták is.

Az ítélet tábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének túlnyomórészt eleget tett, ami a törvényszék kellő mélységű részbizonyításával vált teljessé. Ennek következtében a tényállás a másodfokon szükségesnek bizonyult helyesbítéssel és kiegészítéssel csaknem mindenben megalapozottnak mondható, mely a Be. 388. § (2) bekezdés alkalmazásával az iratok alapján kizárólag a következőkkel igényel kisebb kiegészítést.

- Az ügyben eljáró hatóságok közül a Debreceni Törvényszék, mint másodfokú bíróság tett intézkedést a magánlaksértés bűncselekménye vonatkozásában magánindítvány beszerzésére. E tárgyban 2016. április 13. napján kelt megkeresését a magánindítvány előterjesztésére jogosult sértett 2016. április 19. napján vette át.

Ezzel a tényállás már mindenben megalapozottá, felülbírálatra alkalmassá vált, melyet a harmadfokú eljárásban irányadónak lehetett tekinteni. Ugyanis az ítéleti tények körében kell rögzíteni, hogy mikor történt meg a jogosult felhívása, és hogy a felhívásról a magánindítvány megtételére jogosult mikor szerzett tudomást. A tényállás alapján követhetőnek kell lenni, hogy a magánindítvány a Be. előírásainak megfelel-e, az joghatályos-e. (Legf.Bír. Bfv.I.505/2007/5.)

Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítékok helyes érveken alapuló mérlegelése alapján kellően felderítette a történeti eseményeket, mely az irathű, hiánytalan tényállás megállapításához kellő alapként szolgálhatott. A bizonyítékok értékelése logikai hibában nem szenved. Rámutat az ítélet tábla, hogy a járásbíróság e tevékenységével a másodfokú bírósággént eljáró törvényszék is maradéktalanul egyetértett, a ténybeli alapokon nyugvó logikai gondolatmenet helyességét a már elsőfokon felvett, ám részleteiben csak a másodfokú határozatban jelzett nyomszakértői bizonyítás eredményével is tovább támogatva. A törvényen nyugvó és követett bírói gyakorlat szerint a helyes mérlegelés indokainak megismétlése szükségtelen, ezért az ítélet tábla arra csupán utalni kíván jelen harmadfokú határozatában.

A Be. 78. § (3) bekezdése értelmében a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Mérlegelő tevékenységének viszont ellenőrizhetőnek kell lennie, azt tartalmaznia kell a döntés indokolásának, figyelemmel a Be. 258. § (3) bekezdésének d) pontjában írtakra. Ennek hiánya, a mindenki számára meggyőző erő elmaradása akár a Be. 373. § (1) bekezdés III/a.) pontjában írt - indokolási kötelezettség teljesítésének elmulasztása miatti - hatályon kívül helyezéshez vezethet. A bíróságok ítélete azonban nem szenved felderítetlenségben, iratellenességben vagy helytelen ténybeli következtetésekben, de a mindenre kiterjedő logikus folyamatot tartalmazó indokolás hiányában sem. Az okszerű bizonyítékkértékelő tevékenységet, az ítélethozatalhoz vezető, jelen

esetben megalapozottnak ítélt gondolatsort a fellebbezési bíróság nem bírálhatja felül. A bizonyítékok felülmérlegelését ugyanis a tényálláshoz kötöttség szabályai kizárják.

A védelmi jogorvoslatok valójában nem is hoztak fel olyan új körülményt, mely a bizonyítékok értékelése alapján folyt ténymegállapító tevékenység helyességét megkérdőjelezné. Érveiket gyakorlatilag az eljárás korábbi szakaszaiban ismert tartalommal terjesztették elő, melyre a perorvoslatokkal támadott ítéletek helytálló indokok mentén ki is tértek. Következésképp a bizonyítékok eltérő mérlegelésén alapuló, felmentést célzó, illetőleg a cselekmény eltérő minősítését indítványozó védelmi fellebbezések nem vezethettek eredményre.

Az irányadó tényállás alapján az eljárt bíróságok megalapozott következtetést vontak le a vádlottak bűnösségére. Cselekményük felfegyverkezve, csoportosan, a bűncselekmény elhárítására koránál fogva korlátozottan képes személy sérelmére elkövetett rablás büntettként, illetőleg erőszakkal éjjel, csoportosan, felfegyverkezve elkövetett magánlaksértés büntettként történő minősítése terén képviselt, s az ítélet 6-7. oldalán részletesen kifejtett álláspont ténybeli és jogi indokait a harmadfokú bíróság mindenben osztja. Helytálló a tettesi és részesi alakzatok meghatározása is.

Ellentétben II. r. vádlott védője által kifejtettekkel, valóban a törvényen nyugvó és megalapozott döntésként értékelhető a vádlottak terhére a magánlaksértés büntettként megállapítása (BH2000. 478.). A magánlaksértés megállapíthatóságának eljárásjogi előfeltételére, a magánindítvány biztosítására bár csak pótlólag, ám a Be. 173. § (3) bekezdése szerint számított, s immáron a tényállásban is jól nyomon követhető tudomásszerzési határidőben került sor a másodfokú bíróság által, ekként az joghatályosnak tekinthető. A hiányzó magánindítvány ugyanis akár még a másodfokú eljárásban is pótolható, a törvényen és a következetes bírói gyakorlaton alapuló eljárás helyességét a törvényszék által felhívott mellett a BH2001. 508. számú eseti döntés is meggyőzően szemlélteti.

Szintén a védőbeszédben elhangzottakra reagálva mutat rá az ítéletábra, hogy a bűncselekmény csoportosan elkövettként minősül, ha három vagy több személy a bűncselekmény helyszínén együtt tevékenykedve követi el azt. Nincs jelentősége annak, hogy a cselekmény véghezvitelében résztvevő három elkövető társtettesi vagy bűnsegédi tevékenységet fejtett-e ki. A csoportosan történő elkövetés megállapítását nem zárja ki az a körülmény sem, ha a három elkövető közül az egyik - a bűnsegéd - nem ment be az ingatlan helységeibe, s jelenlétét a sértett nem is észlelte (BH1981. 270., BH1999. 148.). Kizárólag a térben és időben kifejezetten elkülönülő magatartás nem alapozza meg a csoportos elkövetés megállapítását (BH1993. 482.).

Helytállóan került sor az elsőfokú határozat rendelkező részének az alkalmazott törvényhelyre vonatkozó helyesbítésére a rablás büntette tekintetében, mivel ezáltal teremtődött összhang az ítélet rendelkező része és a (12. oldal utolsó előtti bekezdésében írt) indokolás között.

Az elsőfokú és másodfokú bíróságok a büntetés kiszabása körében irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket maradéktalanul feltárták. Azokat áttekintve az ítéletábra úgy találta, hogy a törvényszék I. r., II. r. és III. r. vádlottakkal szemben a súlyosító és enyhítő körülmények nyomatéka szerint, a bűncselekmények tárgyi súlyához, halmazatához, társadalomra veszélyességéhez, nem utolsósorban az elkövetők személyi körülményeihez igazodó, a törvényi rendelkezéseknek, köztük a halmazati bünteteskiszabási szempontoknak megfelelő büntetéseket szabott ki, ezáltal teljesítve a belső arányosság követelményét is. Szükséges kiemelni, hogy a joghátrányok mértéke a másodfokon alkalmazott súlyosítás mellett is a halmazati középérték alatt maradt, így kellő nyomatékkal érvényesülnek a védőbeszésekben hangsúlyozott - az elsőfokú,

valamint másodfokú bíróságok előtt már ismert és megfelelően értékelt - enyhítő körülmények. A mellékbüntetések pedig mindenben arányosak a kiszabott szabadságvesztésekkel. Következésképp az ítélőtábla a büntetések enyhítésére irányuló fellebbezéseket sem találta alaposnak.

Az eljárás során lefoglalt bűnjelek, az érdemben elbírált polgári jogi igény után számítandó illeték, valamint a bűnügyi költség tekintetében a másodfokú bíróság mindenben az irányadó, s megfelelően felhívott törvényi előírások szerint korrigálta az elsőfokú ítélet rendelkezéseit. A további járulékos kérdések vonatkozásában, így a szabadságvesztések végrehajtási fokozata, a feltételes szabadságra bocsáthatóság ideje, s az előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztésbe történő beszámítása terén ugyancsak helyes és a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő döntés született.

Kiegészítendő azonban a másodfokú határozat indokolása a már fentebb említett törvényhellyel, melynek értelmében az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 386.§ (1) bekezdés b) pontjában írtak teremtették meg.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítélőtábla a Debreceni Törvényszék ítéletét helyes indokai alapján a Be. 397. § alkalmazásával helybenhagyta.

A másodfokú határozat kihirdetésétől a harmadfokú elbírálásig a vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztésbe történő beszámítása a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdésében írtakon alapszik.

Az ítélőtábla a harmadfokú eljárásban a kirendelt védő tevékenységével összefüggésben felmerült bűnügyi költséget a Be. 385. § alapján alkalmazandó Be. 381. § (1) bekezdése szerint állapította meg, melyet a Be. 338. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a bűnösnek kimondott III. r. vádlott visel.

Debrecen, 2016. november 23.

. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

. Bakó József sk.
a tanács tagja, előadó

. Háger Tamás sk.
a tanács tagja

Záradék: A Debreceni Törvényszék, mint másodfokú bíróság 18.Bf.135/2016/17. számú ítélete a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2016. november 23.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke